

РОБОЧА СИЛА ЯК ФАКТОР ВИРОБНИЦТВА І ОБ'ЄКТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

А.Д. Чикуркова, к. е. н, доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет

Розглядається сутність робочої сили як фактора виробництва. Визначені особливості, мета і завдання стратегічного управління робочою силою підприємств. Обґрунтовані функції стратегічного управління персоналом.

Постановка проблеми. Робоча сила нині стає стратегічним і одним із найважливіших аспектів виживання аграрних підприємств за умов нестабільного розвитку ринкових відносин. Саме робоча сила виконує роль наріжного каменя конкурентоспроможності, економічного зростання й ефективності виробництва. З цієї точки зору робочу силу підприємств або персонал можна розглядати як джерело невикористаних резервів і як одну з можливостей налагодити раціональніше планування та прийняття рішень у загальній структурі підприємств.

Аналіз останніх досліджень. У сучасній економічній літературі немає однозначної відповіді на запитання, що вважати товаром на ринку праці: робочу силу, працю чи послуги праці? Проте більшість авторів схильні до думки, що товаром на ринку праці є індивідуальна робоча сила.

Індивідуальна робоча сила являє собою сукупність фізичних та духовних якостей людини, які використовуються у процесі виробництва товарів і послуг [3, с. 26].

Робоча сила є об'єктом купівлі-продажу. Купівля товару «робоча сила» називається найманням на роботу. При цьому робоча сила називається найманою робочою силою, а працівник – найманим працівником. Працівник продає свою робочу силу підприємцю на певний період, залишаючись власником цього товару [1, с. 213].

Проблемам управління робочою силою на підприємствах присвячено праці багатьох вітчизняних і зарубіжних учених: Т.Ю. Базарова, А.П. Бовтрука, А.Я. Кібанова, А.М. Колота, А. І. Кочеткова, Є. В. Маслова, М. Х. Мескона, Ф. Хедоурі, В.О. Храмова, Ю.А. Ципкіна, В. І. Шкатулла, Г. В. Фокіна та ін. Ринкові перетворення в Україні викликали об'єктивну необхідність подальшого розвитку теоретичних і

методико-прикладних засад утворення і функціонування дієвих систем стратегічного управління робочою силою.

Мета дослідження. На рівні підприємств зайнята робоча сила називається персоналом. Тому важливим завданням є вивчення мети і завдань стратегічного управління персоналом.

Виклад основного матеріалу. Персонал організації є об'єктом управління, продуктивною силою, основною складовою кожного виробничого процесу. У зв'язку з цим планування, формування, перерозподіл і раціональне використання робочої сили в організації є основним змістом управління персоналом [2, с. 515].

Управління персоналом має передбачати:

- створення умов для поглиблення знань, підвищення кваліфікації;
- поліпшення мотивації з одночасним розширенням повноважень працівників у прийнятті господарських рішень;
- гнучке та адаптоване використання робочої сили, підвищення творчої та організаторської активності персоналу, формування гуманізованої організаційної культури.

Система управління персоналом орієнтована на вирішення таких завдань:

- активне і повне забезпечення потреб організації в трудових ресурсах необхідної спеціалізації та відповідних рівнів кваліфікації;
- формування і підтримування комплексу організаційних, економічних, а також соціально-психологічних умов, які сприяють найбільш ефективному виконанню працівниками покладених на них функцій;
- забезпечення необхідного рівня взаємозв'язку між управлінням персоналом та іншими напрямками менеджменту організації.

Управління персоналом передбачає виконання певних функцій, а саме:

- визначення завдань і основних напрямів роботи з кадрами;
- удосконалення системи кадрової роботи в організації;
- визначення заходів, форм і методів здійснення поставлених завдань;
- організація роботи щодо виконання прийнятих рішень стосовно управління персоналом;
- координація і контроль виконання намічених заходів.

Висновки. Виконання зазначених функцій уможливить визначення основних елементів структури робочої сили, що взаємозв'язані з техніко-економічним рівнем аграрного виробництва.

Список використаних джерел

1. Калина А. В. Економіка праці: Навч. посіб. для студ. вищ навч. закл. К.: МАУП, 2004. – 272 с.
2. Нємцов В.Д., Довгань Л.Є. Стратегічний менеджмент. – Київ, 2002. – 560 с.
3. Чикурова А.Д. Проблеми формування і використання робочої сили в аграрному секторі – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003, – 260 с.